

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

Rezolucija

1. hrvatskog iseljeničkog kongresa

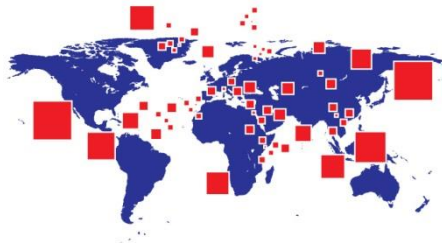
Sudionici 1. hrvatskog iseljeničkog kongresa, okupljeni u Zagrebu, 23. – 26. lipnja 2014. godine, svojim radovima predloženima na Kongresu omogućili su ovu Rezoluciju.

1.

Hrvatske iseljeničke zajednice, kao i druge iseljeničke zajednice u svijetu, izložene su u suvremenosti istodobnu djelovanju dviju, po svrsi i učincima oprečnih, težnja i promjena. Na jednoj su strani globalističke težnje i programi. One iseljeničkim zajednicama ne jamče ni valjanu perspektivu ni opstanak. Na drugoj su strani težnje samih zajednica k oblikovanju i učvršćivanju navlastitih identiteta: socio-kulturnih i nacionalnih. Takvi identiteti nisu samo rezultat otpora globalističkim težnjama. Oni su ponajprije izvrsna uporišta valjana legitimiranja iseljeničkih zajednica u odnosima s drugima. Oni su, također, i nužna pomagala u odnosima zajednica spram navlastite budućnosti.

Skrb o identitetu osnažuje, ponajprije, potrebe za radom u samoj zajednici, i na lokalnim razinama društava u kojima iseljeničke zajednice svakodnevno žive. Ali, na drugoj strani, nameće potrebe za povezivanjem i koordinacijom rada u širim mrežama suradnje, koje, po opsegu, premašuju državne i kontinentalne granice. Takve su potrebe osobito jake i važne u iseljeničkim populacijama koje su rasute po više država i kontinenata. Među ostalim, takav je položaj i hrvatskog iseljeništva.

Polazeći od spomenutih općih uporišta, 1. hrvatski iseljenički kongres, afirmirao je dvije osnovne razine rada. Na prvoj razini, sudionici Kongresa analizirali su i predložili brojne, iznimno vrijedne uvide u unutrašnja zbivanja i promjene pojedinih hrvatskih iseljeničkih zajednica: iz Australije, Kanade, Sjedinjenih Američkih Država i pojedinih europskih zemalja. Uvidi su predstavljeni sudionicima Kongresa – članovima drugih hrvatskih iseljeničkih zajednica te općoj hrvatskoj javnosti. Na drugoj razini, Kongres je afirmirao potrebu za dugoročnom i postojanom suradnjom i koordinacijom brojnih hrvatskih iseljeničkih zajednica rasutih po svijetu, između sebe, „vodoravno“, te s matičnom Republikom Hrvatskom. Potrebu za čvršćom međusobnom suradnjom i koordinacijom osnažuje

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

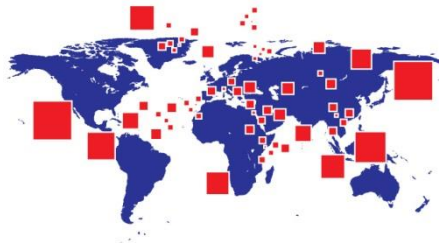
www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

i članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji, kao jedinstvenu geopolitičkom prostoru razvojne koordinacije 28 europskih država. Pri tome se Kongres naslanja na nezanemarivu baštinu onih hrvatskih iseljeničkih udruga koje su u svoje vrijeme bile sposobne za krovne uloge i uspješnu koordinaciju rada množine hrvatskih iseljeničkih zajednica.

Idući tim tragom, sudionici 1. hrvatskog iseljeničkog kongresa smatraju kako bi se ovakav kongres, no dakako, sadržajno i organizacijski bolji, trebao održavati svake druge godine. Morao bi postati krovnim zrcalom autonomne evolucije i napretka hrvatskih iseljeničkih zajednica te autoritativnim mjestom definiranja najboljih načina njihove međusobne suradnje, kao i suradnje s matičnom Republikom Hrvatskom.

2.

Prvi hrvatski iseljenički kongres organiziran je svesrdnom pomoći Ureda za hrvatsku inozemnu pastvu u hrvatskoj dijaspori. Svi mjerodavni uvidi i odgovornih istraživača i pouzdanih svjedoka pokazuju kako je socio-kulturno održavanje hrvatskih iseljeničkih zajednica u brojnim slučajevima ovisilo, a i sad ovisi, o valjanu radu hrvatskih katoličkih župa. Nije taj rad ograničen samo na pastoralni dio. Posrijedi su, najčešće, opsežni programi pomoći članovima hrvatskih iseljeničkih zajednica, u rasponu od valjana odgojnog djelovanja do bolničke i socijalne skrbi, od prijenosa hrvatskoga kulturnoga naslijeđa s predaka na potomke do sustavna rada na istraživanju tragova Hrvata u zemljama doselidbe. Nezanemarivu pomoć hrvatske katoličke župe i misije pružale su u razdoblju totalitarnih progona brojnim prognanicima i ugroženima, kao i brojnim izbjeglima u ratnim godinama. Sve te činjenice podsjećaju da je Katolička Crkva u Hrvatskoj nezaobilazna ustanova u životnoj svakodnevicu hrvatskih iseljeničkih zajednica. Posrijedi je dublja odlučnost tih zajednica na čuvanju i njegovanju navlastita socio-kulturnog naslijeđa i ključnih obilježja identiteta. Ta je odlučnost na djelu i u nekim drugim iseljeničkim skupinama. Sažeta je u programski stav: vjera naših djedova vjera je naše djece. Premda je ta odlučnost, poznato je, u hrvatskom slučaju bila izložena nemalim kušnjama i osporavanjima, danas je izvan prijepora uvid kako je baš ona bila odlučujućim čimbenikom u unutrašnjoj razgradnji totalitarnih poredaka devedesetih godina 20. stoljeća i otvaranju vrata demokratskoj preobrazbi hrvatskoga društva. Sudionici 1. hrvatskog iseljeničkog kongresa odlučni su ovu

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

nezaobilaznu baštinu ugraditi i u iduće hrvatske iseljeničke kongrese koji će se, (nadamo se: i s Božjom pomoći), održati u budućnosti.

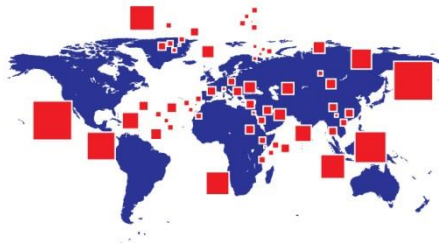
3.

Republika Hrvatska pogođena je krizom. Pročeljem te krize dominira gospodarska recesija, prisutna već nekoliko godina. Mjerodavni uvidi upozoravaju, međutim, kako iza toga pročelja djeluje i dublja, moralna i politička kriza, s korijenom u neprevladanom totalitarnom naslijeđu, prisutnom oštrije na političkom sektoru, ali i na drugim područjima društvene zbilje. Sudionici 1. hrvatskog iseljeničkog kongresa razložno zaključuju kako Hrvatska treba pomoć za izlazak iz krize. Hrvatsko iseljeništvo želi, kao i prije u hrvatskoj modernoj povijesti, pružiti svaku pomoć. Podsjećamo, ukratko, na iseljeničke zalihe iz kojih se crpe mogućnosti i sposobnosti potrebne za djelotvornu pomoć.

(a) U hrvatskom iseljeništvu trajno se njeguje i održava zamisao i ljubav spram neovisne hrvatske države. Poznato je da je ta zamisao u Hrvatskoj, tijekom najvećeg dijela modernog razdoblja, bila – kažnjiva. Hrvatsko iseljeništvo je, dakle, najtočniji tumač hrvatske državne suverenosti. O tome i više nego uvjerljivo svjedoči razdoblje Domovinskoga rata 1991. – 1998. Bez valjana razumijevanja državne i nacionalne suverenosti, kao i moderne političke kulture što se sabire u odgovornu patriotizmu, nije moguće prevladati ni društvenu ni gospodarsku krizu u Hrvatskoj. U tom je poslu pomoć hrvatskog iseljeničtva nezaobilazna.

(b) Hrvatske iseljeničke zajednice žive ponajprije u društvima s dugom i postojanom demokratskom tradicijom. Takve tradicije u Hrvatskoj, tijekom 20. stoljeća, nema. U izgrađivanju i oblikovanju nove, demokratske političke zbilje u Hrvatskoj, demokratska iskustva hrvatskog iseljeničtva, kao i njegov politički kapital, već su po naravi stvari – hrvatskom društvu najbliži i trajno na raspolaganju.

(c) Hrvatske iseljeničke zajednice djeluju uglavnom u modernim gospodarstvima s izgrađenim tržišnim normama, postupcima, poslovnim moralom i poduzetničkim stilovima. U Hrvatskoj, tijekom prošlog stoljeća, moderno je tržišno gospodarstvo prisutno uglavnom fragmentarno i uglavnom u državnom sektoru. Takvo naslijeđe je i više nego oskudno za razvijanje modernog i konkurentnoga gospodarstva kakvo zahtijevaju suvremeni procesi. U tom pogledu valjani transfer znanja i umijeća iz hrvatskih iseljeničkih zajednica u hrvatsko društvo bio bi i više nego dragocjen.

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

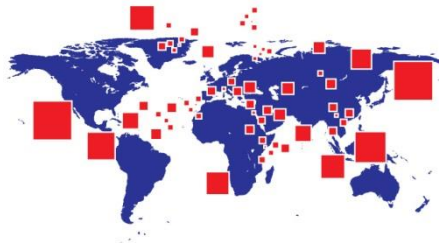
www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

(d) Financijska korist od hrvatskog iseljništva najčešće se svodi na korist od poznatih „deviznih doznaka“. One su tijekom cijeloga hrvatskog modernog razdoblja važan izvor financija u hrvatskim kućanstvima. Nije pretjerano reći kako bi bez njih hrvatsko društvo i u prošlosti i u sadašnjosti bilo u socijalnom pogledu – neodrživo. No redukcija financijske pomoći hrvatskog iseljništva na „devizne doznake“ nepravедno svodi tu pomoć na – sirotinjske potpore. U sadašnjoj hrvatskoj krizi one su svakako važne. Ali je jednako tako važno znati kako u hrvatskom iseljništvu djeluju brojni moćni investitori koji bi, pod valjanim uvjetima, bili sposobni uložiti u brojne gospodarske i socijalne poslove i izravno mijenjati na bolje i više nego skučenu sadašnju hrvatsku gospodarsku perspektivu.

(e) Brojni stručnjaci, znanstvenici, menadžeri u zapadnim gospodarstvima hrvatskoga su podrijetla. Obrazovani su na vrsnim sveučilištima i visokim školama. Profesionalno su oblikovani u tvrtkama i institucijama s provjerenom efikasnošću i kakvoćom. Njihova pripravnost na pomoć hrvatskom društvu nije nikada dovedena u pitanje. I sada je Hrvatskoj na raspolaganju.

(f) Poznato je da su habitusi i djelovanje članova hrvatskih iseljeničkih zajednica u društvima odselidbe na popisu najmoćnijih izvora oblikovanja tamošnjih predodžaba o Hrvatskoj i hrvatskom društvu („brendiranja“). Predodžaba o svojstvima koje privlače druge i učvršćuju dugoročno povjerenje (osobito važno u poslovanju, ali i na posebnim gospodarskim područjima kakvo je turizam). K tomu, članovi hrvatskih iseljeničkih zajednica, uključeni u različite profesionalne, političke ili gospodarske mreže, raspolažu s nemalim socijalnim kapitalom i lobističkim mogućnostima. Potrebno je „samo“, s pomoću odgovarajućih kulturnih politika, pozvati ga u pomoć. I staviti u izgled mogućnosti povratka primjerene suvremenim vrijednostima i aspiracijama. Navlastito pripadnicima drugog, trećeg, četvrtog naraštaja.

(g) Hrvatska je tijekom cijelog modernog razdoblja emigracijska zemlja. No mjerodavna upozorenja podsjećaju kako postupno staro stanovništvo postaje većinom u hrvatskom društvu. Ili: nije daleko vrijeme kad u Hrvatskoj neće imati tko raditi. Pa, stoga, ni sretan dovršetak gospodarske i društvene krize nije izgledan. Mehanički uvoz stanovništva iz drugih zemalja kao valjani lijek preporučuju mnogi. No njihov optimizam narušavaju brojni podaci koji pokazuju kako su transforni troškovi i rizici od takvih rješenja iznimno veliki. Stoga Hrvatskoj nema druge nego pokušati u hrvatskoj dijaspori potražiti pomoć za dugoročnu demografsku obnovu. Hrvatsko je iseljništvo pripravno pomoći. Ali u uvjetima koji jamče da će takva pomoć biti uspješna.

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

Sudionici 1. hrvatskog iseljeničkog kongresa podsjećaju kako sve ovdje spomenuto hrvatsko iseljeništvo nudi Republici Hrvatskoj. Koliko će ponuđeno biti valjano prihvaćeno, ne ovisi o hrvatskom iseljeništvu. Ovisi, ponajprije, o političkoj volji te o socijalnoj i nacionalnoj pomirbi u Republici Hrvatskoj.

4.

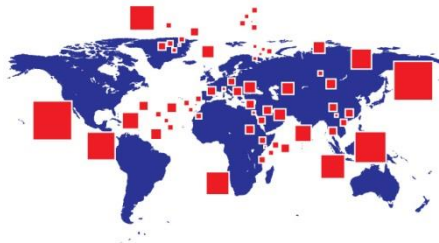
Hrvatska javnost treba znati da se valjana pomoć Hrvatskoj ne može pružiti u političkim okvirima danas poznatim pod "zaštitnim" znacima: Zapadni Balkan ili Regija. Ne može jer je riječ o starim/novim oblicima jugoslavenskog nasilja nad hrvatskom državnom samostalnošću i hrvatskim interesima.

Isto tako, hrvatska javnost treba znati da se valjana pomoć ne može pružiti, kao ni valjana suradnja, dok su hrvatske institucije iznutra, pretežno zarobljene različitim pljačkaškim družbama, najčešće staroga totalitarnog podrijetla iz razdoblja komunizma, ali i novonastalim družbama koje pod plaštom oblikovanja modernoga gospodarstva djeluju kao gospodari novog hrvatskog dužničkog ropstva.

Valjanu pomoć Republici Hrvatskoj hrvatsko iseljeništvo može pružiti samo ako njezine javne politike prožima privrženost nacionalnom identitetu, suverenosti, demokraciji i međunarodnim dužnostima definiranim pripadnošću krugu zapadnih država, gdje su i hrvatski iseljenici pretežno potražili prilike za bolji život.

5.

Odnos političkog sektora u Republici Hrvatskoj spram iseljeništa, nakon uspostave hrvatske državne samostalnosti (nakon 1990. godine) nije postojan i dosljedan. Tijekom Domovinskog rata (1991 – 1998) jasna je politička volja da se hrvatsko iseljeništvo primjereno i odgovorno uključi u razvitak Republike Hrvatske. No potom nastaje razdoblje viševrsnog „vrludanja“. Političko se zastupanje hrvatskog iseljeništa reducira na simboličan trag. Nestaju institucije koje su mogle odigrati stožernu ulogu u razvitku buduće suradnje, kao što je Ministarstvo iseljeništa. Stvaraju se brojne zapreke u zakonima koje izravno otežavaju ili obeshrabruju suradnju ili povratak (primjerice, Zakon o oporezivanju iseljeničkih mirovina). Osnažuju se u hrvatskoj javnosti negativne stigme hrvatskog

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

iseljeničtva, koje gotovo kopiraju političke predodžbe o hrvatskom iseljeničtvu nastale u totalitarnom razdoblju. Sve te negativne promjene u odnosima spram hrvatskog iseljeničtva tijesno su svezane s padom hrvatskoga gospodarstva u recesiju te s rastućom nesposobnošću strategijskog mišljenja na političkom sektoru, napose u definiranju nacionalnih prioriteta.

6.

Hrvatskoj je potreban razvojni okret. Dio tog okreta treba obuhvatiti i promjene odnosa Republike Hrvatske spram hrvatskog iseljeničtva. Utemeljenje Ureda za Hrvate izvan Hrvatske, pokušaj izrade posebne strategije te imenovanje Savjeta za njezinu provedbu, samo su početne, načelno dobrodošle, ali nedovoljne, promjene. Potrebno je kritički vrednovati dosadašnje političke redukcije hrvatskog iseljeničtva na pričuvne odjele političkih stranaka, izbjegavanje ustavnih obveza Republike Hrvatske spram hrvatskog iseljeničtva, manjak institucija specijaliziranih za rad s hrvatskim iseljeničtvom, medijske prakse negativne stigmatizacije.

Posebno treba kritički rasvijetliti korijene blokade poduzetničkih i inovacijskih programa iseljeničkoga podrijetla.

7.

Za početak, sudionici 1. hrvatskog iseljeničkog kongresa predlažu nekoliko jednostavnih prijedloga:

6.1. Treba obnoviti Ministarstvo iseljeničtva.

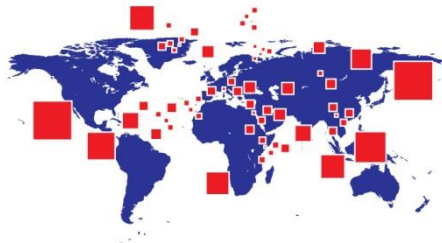
6.2. Treba revidirati skupine zakona protivne ustavnim obvezama Republike Hrvatske u odnosu spram iseljeničtva, i protivne razvojnim interesima Hrvata u cijelosti.

6.3. Treba formirati posebne oblike potpore iseljeničkim poduzetnicima. Dosadašnja, nažalost rijetka, valjana iskustva na poticanju investicija i konkurentnosti u tom su pogledu dobrim putokazom.

6.4. U hrvatskim diplomatskim službama trebaju raditi stručni ljudi, sposobni i pripravnici surađivati s hrvatskim iseljenicima.

6.5. Treba razviti mrežu centara u hrvatskim iseljeničkim zajednicama za učenje hrvatskog jezika i kulture. Takvi centri već djeluju u nekim hrvatskim zajednicama (Australija, Kanada) i dragocjen su putokaz u daljnjem poslu.

6.6. Osloncem na spomenute centre treba razviti kulturne politike usmjerene na drugi, treći, četvrti, naraštaj hrvatskih iseljenika.

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

6.7. Treba uključiti hrvatsko iseljništvo u hrvatski medijski okvir kao redovitu temu i sadržaj, izvan azilantskih, „specijalističkih“, programa.

6.8. U Hrvatskoj treba utemeljiti Muzej hrvatskog iseljništva kao ključnu ustanovu za sabiranje i čuvanje nacionalnog sjećanja na iseljene Hrvate.

6.9. Treba omogućiti kulturnim, znanstvenim i sveučilišnim ustanovama u Hrvatskoj, kakve su Hrvatski studiji, Hrvatska matica iseljenika, koje su već na programskoj razini obvezatne razvijati suradnju s hrvatskim iseljništvom, raditi na svojoj misiji bez kampanjskih i sustavnih ugroza. I s odgovarajućom potporom.

8.

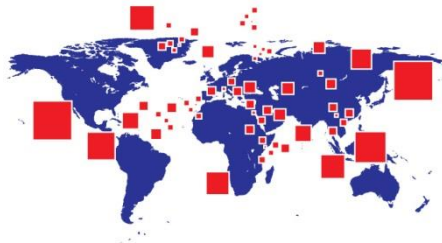
Sve mjerodavne, tuzemne i inozemne ocjene potvrđuju da je radi valjana razvojnog odnosa Republike Hrvatske spram hrvatskog iseljništva, kao nulti uvjet, potrebno raspolagati točnim i istinitim podacima o iseljništvu, iseljeničkim zajednicama i prilikama u kojima žive. Zato su nužna metodološki kontrolirana znanstvena istraživanja različita domašaja i zamršenosti. Poznato je da je hrvatsko društvo nedostatno istraženo, nerijetko sebi nepoznato. Isto se može reći i za hrvatsko iseljništvo. Stoga, kao prvi korak prema poboljšanju stanja, treba ustrojiti stalno istraživanje hrvatskog iseljništva pod radnim nazivom: CRO-barometar iseljene Hrvatske. Njega treba povjeriti kompetentnim znanstvenim ustanovama koje su se već pokazale sposobnima za takve poslove (primjerice Institut društvenih znanosti "Dr. Ivo Pilar").

9.

Svima je poznato kako hrvatske katoličke misije u hrvatskom iseljništvu ne djeluju u optimalnim uvjetima. Ograničenja su različite naravi: financijska, organizacijska, tehnička, a uočava se i nedostatak sposobna osoblja. Budući da je uloga hrvatskih katoličkih misija u oblikovanju valjanih uvjeta života hrvatskog iseljništva nezaobilazna, potrebno je izraditi poseban program pomoći tim misijama.

10.

Sudionici kongresa ocjenjuju da je postignuta osnovna svrha kongresa: okupljanje, međusobno druženje, prijateljska komunikacija, razmjena mišljenja, evidencija postojećeg stanja te projekcije za buduće djelovanje. Stoga je, radi

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

uspješna rada u budućnosti, potrebno osigurati Kongresu valjanu osnovnu infrastrukturu (cjelovito tajništvo).

11.

**Sudionici 1. hrvatskog iseljeničkog kongresa poručuju hrvatskoj javnosti:
*Hrvatska je iseljenička majka, a o majci se uvijek lijepo govori.***

U Zagrebu, 27. lipnja 2014.